

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: **xxxx**

zastoupený advokátem Mgr. Liborem Kapalínem, se sídlem v Praze 1, Na Příkopě 857/18

proti

žalovanému: **Nejvyšší státní zastupitelství**, se sídlem Brno, Jezuitská 585/4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. dubna 2019, čj. 1 SIN 307/2019-6,

takto:

I. Rozhodnutí Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 12. dubna 2019, čj. 1 SIN 307/2019-6, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen na náhradě nákladů řízení zaplatit žalobci částku 15 342 Kč do jednoho (1) měsíce od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Libora Kapalína, advokáta.

Odůvodnění

[1] Žalobce napadl shora uvedené správní rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Vrchního státního zastupitelství v Praze (dále také jen „*povinný subjekt*“, tento termín může být v odůvodnění obecně použit i pro žalovaného, pokud rozlišení subjektů nemá vliv na srozumitelnost textu) ze dne 1. 3. 2019, čj. SIN 43/2018-31. Ve správním řízení byla pravomocně odmítnuta žádost žalobce ze dne 14. 12. 2018 o poskytnutí informací podle ust. § 11 odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*zákon o informacích*“). Předmětem žádosti o informace byla informace o tom, zda a kým bylo

vydáno usnesení o odložení věci podle ust. § 159a zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*trestní řád*“), případně zaslání kopie usnesení (pozn. soudu – jednalo se o informaci k osobě žalobce).

[2] V odůvodnění napadeného rozhodnutí je mj. ve vztahu k žalobním bodům uvedeno, že není možné ani obecně přisvědčit názoru žalobce, že by se po skončení trestního řízení informace běžně poskytovaly, tato argumentace se pak nevztahuje k argumentu podle ust. § 11 odst. 6 zákona o informacích. Informace obsažené ve spisu vznikly při výkonu působnosti státního zastupitelství a policejního orgánu. Rozsah poskytnutí informací musí být podřízen účelu trestního řízení podle ust. § 1 odst. 1 trestního řádu, aniž by však takové řízení muselo aktuálně probíhat, a nesmí být tak velkorysý, aby dosažení tohoto účelu ohrožoval nebo mařil. Mimo předmět řízení je prověření poskytování informací jinému advokátu.

[3] Žalobce napadl rozhodnutí v celém rozsahu, domáhal se jeho zrušení, včetně zrušení prvoinstančního rozhodnutí, a vrácení věci povinnému subjektu k dalšímu řízení, případně v doplnění žaloby k nařízení povinnosti povinnému subjektu požadované informace poskytnout. V žalobě namítl, že právo vyhledávat informace jako politické právo je zakotveno v článku 17 Listiny základních práv a svobod, a je rozvedeno zákonem o informacích, výjimky je nutné vykládat restriktivně. I pokud je pro vedení trestního řízení stanovena výjimka, i tu je nutné odůvodnit (poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 125/2013 nebo 1 As 44/2010). Namítl, že povinné subjekty z odkazovaných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu vytrhávají pasáže, které konvenují jejich právnímu závěru poskytnutí informací odmítnout (v rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 114/2013 byla výjimka shledána pro informace o totožnosti informátorů policie a totožnosti policistů, kteří s nimi pracovali, poukazuje na bod 26 tohoto rozsudku, kdy poskytnutí informací připouští po skončení trestního řízení, poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 338/2013, kdy se věc týkala šetření dopravní nehody ze strany inspekce bezpečnostních sborů ve vztahu k jednání policistů, kteří vytvořili zábranu na silniční komunikaci, která vedla ke smrti stíhané osoby a rozhodnutí o odložení věci nebylo inspekci poskytnuto, neboť byla podána stížnost státnímu zástupci a hrozilo, že věc bude znovu otevřena a poskytnutí informací by mohlo vést k ovlivnění budoucích výsledků poškozeného a svědků, inspekce odůvodnila odepření informací jako dočasné s tím, že informace bude poskytnuta, až věc bude definitivně skončena, a je zde výslovně

[4] uvedeno, že není důvod neposkytnout informace o pravomocném rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení tam, kde naléhavá potřeba nebude shledána, a poukazuje na bod 30 tohoto rozsudku, kde soud poukazuje na to, že důvody výluky poskytnutí informací jsou pouze dočasné, a tato dočasnost je dána dobou trvání trestního řízení, v mezidobí došlo k definitivnímu odložení věci, tak důvody odepření poskytnutí informací pominuly).

[5] Žalobce tak sumarizuje argumentaci v tom smyslu, že po skončení trestního řízení se informace, zejména usnesení o odložení věci, poskytují, ledaže tomu brání konkrétní důvody, které však v jeho případě nejsou v odůvodnění rozhodnutí uvedeny. Uvádí, že v praxi orgány činné v trestním řízení po jeho skončení usnesení o odložení věci běžně poskytují komukoliv, kdo o to požádá. Jak napadené, tak i prvoinstanční

rozhodnutí, jsou odůvodněny pouze obecně bez konkretizace pouhým odkazem na ust. § 11 odst. 6 zákona o informacích. Pokud k odložení věci došlo, má státní zastupitelství povinnost usnesení o odložení věci poskytnout, neposkytnutí by se mohlo vztahovat pouze ohledně např. části rozhodnutí, které by se týkalo speciálních postupů státních orgánů, které jsou např. utajovány, případně obsahují neveřejné informace týkající se policejní metodiky či taktiky. Opakuje námitku ohledně nedostatečného odůvodnění rozhodnutí i s ohledem na základní zásady podle správního řádu.

[6] Žalobce dále poukázal na skutečnost, že jiné advokátce, která byla jmenována likvidátorkou třetího subjektu, jsou orgány přípravného řízení poskytovány velmi detailní informace o dané věci a osobě žalobce. Namítá, že pokud probíhá prověřování podle trestního řádu, informace se neposkytují podle ust. § 11 odst. 4 písm. a) zákona o informacích, nikoliv podle obecného vymezení v ust. § 11 odst. 6 zákona o informacích, kdy je takový postup možný jen v mimořádných případech, kdy usnesení o odložení věci obsahuje utajované informace, i tak je ale nutné informace poskytnout částečně.

[7] Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil a navrhoval ji zamítnout jako nedůvodnou, přičemž obsahově uváděl tytéž důvody, jako v odůvodnění napadeného a prvostupňového správního rozhodnutí. Zároveň soud požádal o vyloučení z nahlížení celého správního spisu, případně jednotlivých částí správního spisu, z nichž by byla přímo požadovaná informace zjistitelná.

[8] Žalobce v replice setrval na své argumentaci, k žádosti o vyloučení správního spisu z nahlížení uvedl, že s ním nesouhlasí a navrhuje jej provést k důkazu, kdy se nejedná o utajované informace vedené v režimu zákona č. 412/2005 Sb.

[9] Soud doplnění dokazování správním spisem neprováděl, neboť pro posouzení důvodnosti žaloby a s ohledem na právní názor soudu týkající se důvodu odepření informace nic takového nebylo zapotřebí, a soud tak mohl vycházet z účastníkům dostupného odůvodnění napadeného a prvostupňového správního rozhodnutí.

[10] Při ústním jednání účastníci na svých procesních návrzích setrvali.

[11] Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), a o důvodnosti podané žaloby uvážil takto.

[12] Podle ust. § 11 odst. 4 písm. a) a odst. 6 zákona o informacích, ve znění účinném v době rozhodování povinného subjektu: (4) *Povinné subjekty dále neposkytnou informace o (a) probíhajícím trestním řízení,...* (6) *Povinný subjekt neposkytne informaci o činnosti orgánů činných v trestním řízení, včetně informací ze spisů, a to i spisů, v nichž nebylo zahájeno trestní řízení, dokumentů, materiálů a zpráv o postupu při prověřování oznámení, které vznikly činností těchto orgánů při ochraně bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku,*

předcházení trestné činnosti a při plnění úkolů podle trestního řádu, pokud by se tím ohrozila práva třetích osob anebo schopnost orgánů činných v trestním řízení předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost nebo stíhat trestné činy nebo zajišťovat bezpečnost České republiky. Ustanovení jiných zákonů o poskytování informací tím nejsou dotčena“.

[13] Podle ust. § 1 odst. 1 trestního řádu: *„Účelem trestního řádu je upravit postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni. Řízení přitom musí působit k upevňování zákonnosti, k předcházení a zamezování trestné činnosti, k výchově občanů v duchu důsledného zachovávaní zákonů a pravidel občanského soužití i čestného plnění povinností ke státu a společnosti.“*

[14] Podle ust. § 11 odst. 4 písm. a) zákona o informacích, ve znění účinném ke dni vydání tohoto rozsudku: *„(4) Povinné subjekty dále neposkytnou informace o (a) probíhajícím trestním řízení, nebo týkající se trestního řízení, pokud by její poskytnutí ohrozilo či zmařilo účel trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces,..“*

[15] Při posouzení žádosti žalobce o informaci je podle názoru soudu nutné vycházet z její formulace a z toho, že ust. § 11 odst. 6 zákona o informacích, které bylo aplikováno, je ustanovením obecným, které však aplikovat nelze, neboť na věc dopadá ust. § 11 odst. 4 písm. a) zákona o informacích, které přímo upravuje situaci, kdy žadatel o informaci žádá o poskytnutí informací o případném probíhajícím trestním řízení. Tak byla žádost formulována (odkazem na ust. § 159a trestního řádu) a tak je nutné o ni rozhodnout. Vzhledem ke skutečnosti, že trestním řízením je každé řízení podle trestního řádu (srov. ust. § 12 odst. 10 trestního řádu), nikoliv jeho jednotlivé fáze, je nutné při posouzení takové žádosti minimálně sdělit, zda trestní řízení probíhá, což bude důvod pro odmítnutí poskytnutí informace. Výklad přímo tohoto pojmu podal Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 16. března 2010, čj. 1 As 97/2009 – 119, kdy jej směřoval spíše k trestnímu stíhání a ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci. Nicméně podle názoru soudu i při tomto poněkud zúženém výkladu je aspoň sdělení o tom, zda trestní řízení probíhá či nikoliv, nezbytné k tomu, aby mohlo být rozhodnuto podle ust. § 11 odst. 4 písm. a) zákona o informacích, to navíc za situace, kdy se poskytnutí informace domáhá osoba, která může být prověřována v rámci postupu podle ust. § 159 trestního řádu. Probíhajícím trestním řízením tak je v tomto smyslu pro účely rozhodnutí podle zákona o informacích nutno chápat i prověřování podle ust. § 159 trestního řádu.

[16] Žalovaným namítaná aplikace ust. § 11 odst. 6 zákona o informacích v tehdy účinném znění není možná, neboť žádost o informace se netýkala obecných informací o činnosti orgánu činném v trestním řízení, ale konkrétního trestního řízení vůči osobě žadatele o informaci, byť tato osoba zatím žádné procesněprávní postavení podle trestního řádu nemá. Ust. § 11 odst. 6 zákona o informacích v době rozhodování žalovaného bylo formulováno tak, že definovalo obecně jako důvod pro odmítnutí *„informace o činnosti orgánů činných v trestním řízení, včetně informací ze spisů, a to i spisů, v nichž nebylo zahájeno trestní řízení“*. Nejedná se tak o tutéž situaci, o jakou šlo žalobci v žádosti o poskytnutí informace, jímž bylo případné trestní řízení (a to zjevně po přijetí oznámení podle ust. § 159 trestního řádu, když žádost byla formulována s odkazem na případné vydání rozhodnutí podle ust. § 159a trestního řádu). Žalobce se tak domáhal informace o případném trestním řízení, a povinný subjekt tak na takovou žádost musí reagovat podle

ust. § 11 odst. 4 písm. a) zákona o informacích, nikoliv pouze obecnou odpovědí ve smyslu ust. § 11 odst. 6 zákona o informacích, neboť tím tuto žádost obsahově nevyčerpává a odpovídá na něco jiného, než co je po něm požadováno.

[17] Ohledně stanoviska žalovaného, že tímto způsobem bude žadateli o informace poskytnuta informace o tom, zda k jeho osobě probíhá prověřování podle trestního řádu, soud uvádí, že to je logický následek koncepce ust. § 11 odst. 4 písm. a) zákona o informacích, a že zákon o informacích v době, kdy bylo o žádosti rozhodováno, takový následek musel sám předvídat.

[18] K žalobním bodům týkajícím se poskytování informací po skončení trestního řízení a jinému advokátovi soud uvádí, že takový postup nebyl předmětem tohoto soudního řízení, soud jej chápe jako podpůrnou argumentaci, která vzhledem k tomu, že soud žalobě přisvědčil v základním žalobním bodu, již nemusí být dále rozváděna.

[19] V dané věci tak soud uzavírá, že podanou žalobu považuje za důvodnou a proto napadené rozhodnutí zrušil a pro nezákonnost a vrátil žalovanému k dalšímu řízení (ust. § 78 odst. 1, 4 s.ř.s.). Soud nezrušil prvostupňové správní rozhodnutí a nepřikázal povinnému subjektu informaci poskytnout (ust. § 16 odst. 5 zákona o informacích), neboť prozatím pro takový postup není dost podkladů, kdy rozhodnutí je rušeno pro nesouhlas soudu s výkladem zákona, kdy tak nemohlo být v odůvodnění rozhodnutí dostatečně reagováno na konkrétní odvolací námitky, a dále z toho důvodu, že ke dni vydání tohoto rozsudku bylo ust. § 11 odst. 4 a 6 zákona o informacích novelizováno, a proto v novém rozhodnutí je nutné zohlednit novou právní úpravu.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že ve věci byl úspěšný žalobce, náleží mu náhrada nákladů řízení, která se skládá ze zaplaceného soudního poplatku, a z odměny za zastupování advokátem ve výši podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů. Výše jednoho úkonu činí 3 100 Kč, výše režijního paušálu pak 300 Kč, počet úkonů v dané věci jsou tři (převzetí věci a sepsí žaloby, účast u ústního jednání dne 17. 6. 2021). Odměna je zvýšena o zákonnou sazbu z přidané hodnoty, neboť advokát je ke dni rozhodnutí soudu plátcem této daně. Konkrétní rozpis nákladů řízení včetně základu daně a daně z přidané hodnoty je následující: odměna - 3100 Kč x 3 + 21% DPH, režijní paušál - 300 Kč x 3 + 21% DPH, soudní poplatek - 3000 Kč, celkové náklady řízení bez vyčíslení DPH: 13200 Kč, DPH 21% : 2142 Kč, celkové náklady řízení s vyčíslením DPH : 15342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 17. června 2021

JUDr. Ladislav Hejtmánek, v.r.
předseda senátu